

In een gedoneerde galajurk naar het eindexamenbal: de rijke traditie bezorgt miljoenen arme gezinnen in de VS een hoop stress

De *prom*, het traditionele galafeest voor eindexamenkandidaten van Amerika's middelbare scholen, geldt als een belangrijk overgangsmoment in het leven van 17- en 18-jarigen. Maar het is ook een duur feest, alleen al vanwege de voor het gala benodigde jurk of pak.

De blik van de 18-jarige Mariah Lopez glinstert als de jurk die ze voor haar lichaam houdt. Het witte gewaad raakt de grond net niet aan. 'Ik ben nog steeds blij met mijn keuze', zegt ze, terwijl ze een been uitstrekt. Ze staat in het Children's Institute, in Los Angeles, waar ze vorig jaar een jurk uitkoos voor haar eindejaarsfeest. Gratis, gedoneerd.

Nu helpt Lopez als vrijwilliger andere scholieren aan gedoneerde jurken. Ze begrijpt als geen ander de schaamte die zij kunnen voelen als ze hier binnenlopen, én het plezier later.

Het Amerikaanse *Prom Season* is geopend: in heel het land maken 17- en 18-jarigen zich klaar voor hun *prom*, het legendarische eindejaarsfeest voor eindexamenkandidaten waar jarenlang naartoe wordt geleefd. Gierende zenuwen alom. Wie vraagt wie mee als date, en hoe? Welke *prom king* en *prom queen* gaan ervandoor met een kroon?

'Ik was bang dat ik de echte *prom*-ervaring zou mislopen', zegt Lopez, die nu biologie studeert. 'Mijn familie kon geen jurk betalen. Maar toen ik hier het rek met jurken zag, alle schoenen en sieraden waar ik uit mocht kiezen, voelde het niet anders dan winkelen.'

Prom wordt gezien als een belangrijk overgangsmoment in het leven van Amerikaanse scholieren. Als tieners arriveren ze op het feest, als jongvolwassenen keren ze terug naar huis. Maar voor veel gezinnen is de lol er dezer dagen een beetje vanaf. Het gala wordt overschaduwd door hoge kosten. 'Ik ken leerlingen die niet naar *prom* gingen omdat het te duur was', zegt Lopez. 'Al durft niet iedereen dat toe te geven.'

'Amerika heeft de sterkste economie ter wereld', zei Joe Biden in april. Al maanden trekt hij het land door met de boodschap dat het financieel goed gaat. De werkloosheid is al decennialang niet zo laag geweest, inflatie is nog maar de helft van wat het vorig jaar was, de koopkracht neemt toe. De VS maken sinds de pandemie de hoogste groei door ter wereld.

De 18-jarige Mariah Lopez toont bij het Children's Institute in Los Angeles de gedoneerde galajurk die zij zelf droeg op haar eindexamenbal in 2023 - Jane Hahn voor de Volkskrant

Grauwe werkelijkheid

Maar tegenover blinkende statistieken staat voor Amerikaanse gezinnen een grauwe werkelijkheid. Sinds Bidens aantreden in 2020 zijn de prijzen met 20 procent gestegen. Huren zijn soms verdubbeld, boodschappen en verzekeringen zijn ook stukken duurder geworden.

Uit een recent Gallup-onderzoek blijkt dat inmiddels 41 procent van de Amerikanen (6 procent meer dan vorig jaar) de hoge kosten van levensonderhoud als grote zorg ervaart. Bijna 38 miljoen Amerikanen (3 procent meer dan in 2021) leven in armoede, en nog eens 40 miljoen schuren tegen de armoedegrens aan.

‘Dit jaar hadden we voor het eerst jongens die om gratis pakken voor *prom* vroegen’, zegt Stephani Gonzales, van het Children’s Institute in Los Angeles. Ze trekt een aantal gedoneerde kostuums uit vacuümzakken. Duizend jurken en tientallen pakken werden dit jaar aan de ngo gedoneerd – gestoomd en wel. ‘De families die hier komen kunnen het hoofd net boven water houden’, zegt ze. ‘Geld voor een galajurk redden ze dan net niet.’

Extreem verlegen

Prom, afkomstig van het woord promenade, begon eind 19de eeuw als een feestje voor rijke kinderen op vooraanstaande universiteiten die daar etiquette leerden. In de jaren vijftig van de 20ste eeuw wordt de witte middenklasse rijker, en gaan ook steeds meer Amerikaanse high schools het feest organiseren. Koppels zoeken elkaar thuis op, houden uitgebreide fotosessies en worden in limousines naar het feest gereden.

Mariah Lopez pakt een foto van haar *promdate* erbij. Zij had hem gevraagd of hij h  r wilde vragen, omdat ze ‘extreem verlegen is’ en niet tegen verrassingen kan. Op de foto staat een jongen in een wit smokingjasje, met een grote glimlach op zijn gezicht. De hele familie van Mariah kwam die dag langs om het koppel te bewonderen, in hun sprankelende outfits.

Wat bijdraagt aan de zorgen rond deze *rite de passage*, is de online dynamiek van *prom*. ‘Sociale media hebben de druk verhoogd’, zegt ze. ‘Het hele proces wordt weken voor het feest al op TikTok gedeeld.’ Tieners plaatsen video’s hoe ze ‘op date’ worden gevraagd - een originele *promposal* is van groot belang. Vervolgens delen meisjes en jongens waar ze hun nagels laten doen, hun haren laten stijlen. Sommigen laten jurken op maat maken. Alles bij elkaar kunnen de kosten voor het schoolfeestje oplopen tot honderden of duizenden dollars.

Alsof ze miljonairs zijn

‘Veel kinderen doen tegenwoordig alsof ze miljonairs zijn’, zegt Jacqueline Lopez (36), de moeder van Mariah, die mee is naar het interview. Zelf kon ze als tiener niet naar *prom*, omdat ze zwanger was van Mariah. Ze heeft een fulltime baan, maar vreest als alleenstaande moeder de rekeningen niet te kunnen betalen. ‘Ik overweeg in de avonden een tweede baan te nemen in de supermarkt.’

Dat haar dochter een gratis jurk kon krijgen nam ‘veel stress weg’. Het liefst zou ze haar kinderen zelf alles geven dat ze nodig hebben. ‘Ik doe mijn best om me niet te schamen, omdat ik weet dat iedereen soms hulp nodig heeft in het leven.’ Intussen staat haar middelste te trappelen voor h  r *prom* komend jaar. ‘Haar jurk hoop ik wel zelf te kunnen kopen.’

De 18-jarige Mariah Lopez in de gedoneerde galajurk die zij droeg op haar eindexamenbal in 2023 - Jane Hahn voor de Volkskrant

En de belangrijkste vraag: hoe is het uiteindelijk afgelopen met Mariah’s date? ‘We hebben niet gekust omdat ik daar ook te verlegen voor ben’, zegt de student, giechelend in de kom van haar hand. ‘Maar we zijn nog steeds goede vrienden.’